



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4013/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гавра Димитријевић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Вељко Влаховић“ Темерин, коју заступа Правобранилаштво Општине Темерин, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2923/22 од 27.07.2022. године, у седници већа одржаној 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2923/22 од 27.07.2022. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2535/21 од 10.05.2023. године у ставу првом и другом изреке и **ОДБИЈА** захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2535/2021 од 10.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу за август, октобар и децембар 2018. године, јануар, мај, јул и октобар 2019. године, јануар, јул и децембар 2020. године и март 2021. године исплати на име накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора појединачне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 36.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобођен обавеза плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2923/22 од 27.07.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена, а првостепена пресуда делимично преиначена тако што је обавезана тужена да тужиоцу исплати за август, октобар и децембар 2018. године, јануар, мај, јул и октобар 2019. године, јануар, јул и децембар 2020. године и март 2021. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора појединачно одређене износе са законском затезном каматом и накнади трошкове парничног поступка од 53.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим

изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка од 36.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, у преосталом делу одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у делу којим је одбијен захтев за исплату законске камате на досуђене месечне износе почев од 20-ог у месецу за претходни месец. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначеном делу, тужена је изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правилност побијане пресуде, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у радном односу код туженог на радном месту ... са коефицијентом посла 9,06. Тужиоцу је у спорном периоду исплаћивана плата која је била мања од висине минималне зараде, па је тужена вршила корекцију до износа минималне зараде. На основу налаза и мишљења судског вештака утврђена је висина тражених накнада на име топлог obroка и регреса у три варијанте, и то према првој варијанти обрачун је извршен применом Општег колективног уговора из 1997. године, према другој варијанти обрачун је извршен применом Општег колективног уговора из 2008. године, док је према трећој варијанти обрачун извршен применом најповољнијих критеријума у упоредно важећим ПКУ у Републици Србији.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за исплату предметних накнада у износима утврђеним вештачењем, са припадајућом каматом, јер је закључио да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду тужиоцу исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате сагласно члану 4. Закону о платама у државним органима и јавним службама и важећим општим актима, због чега тужилац нема право на додатну исплату накнаде спорних трошкова.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је усвојио тужбени захтев за накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, уз закључак да независно од члана 4. Закону о платама у државним органима и јавним службама, у ситуацији када је тужена вршила корекцију плате тужиоца до износа минималне зараде, право тужиоца на предметне накнаде није реализовано, због чега тужилац има право на додатну исплату тих трошкова за период и у износима који су досуђени другостепеном пресудом.

Врховни суд је оценио да је другостепени суд правилно применио материјално право.

Чланом 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, бр. 18/10... 86/19) је прописано да се висина плате, накнаде и других примања утврђује јединствено за све запослене у предшколским установама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у

складу са прописима којима се уређују плате, накнаде и друга примања из радног односа у јавним службама. Према ставу 2. истог члана, основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава која оствари установа или јединица локалне самоуправе.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3)). Чланом 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према члану 4. став 1. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према ставу 2. истог члана коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 43/17, 85/20), је чланом 35. одређивао елементе за утврђивање плате, тако да се плата запосленог утврђује на основу: 1) основице за обрачун плата; 2) коефицијента; 3) додатка на плату; 4) обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате у складу са законом, а према одредби члана 36, основна плата запосленог представља производ основице и коефицијента у складу са законом.

На исти начин су чланом 36. и 37. Посебног Колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 97/20) одређени елементи за утврђивање плате.

Чланом 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, а ставом 2. овог члана прописано је да висина трошкова из става 1. тачка 5) овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 2. став 1. тачка бб) те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у предшколском васпитању и образовању.

У конкретном случају, тужилац је запослен у предшколској установи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је чланом 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену члана 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду, као и да посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено посебним колективним уговорима за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе који су важили у утуженом периоду, као ни претходно важећим Посебним колективним уговором из 2017. године. Важећим Посебним колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе није утврђено право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду тужиоцу исплаћивана кроз коефицијент за обрачун његове плате, тужиоцу не припада право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју тужбом потражује, без обзира на чињеницу да му је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом члана 416. став 1. ЗПП.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић